

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 209 | Tarih 17-23 Haziran

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 26 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

20 Haziran: Şırnak T Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunan Yıldırım Han, iki hafta önce tecrit, sıcak su eksikliği ve gardiyanların keyfi cezalandırmalarıyla ilgili endişelerini dile getirdikten sonra sağlık durumunun kötüleşmesi nedeniyle Ankara'da bir hastaneye sevk edildikten sonra Çarşamba gecesi hayatını kaybetti.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

20 Haziran: Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST), 12 Mart'ta Erzincan L Tipi Kapalı Cezaevi'nden tahliye edilen Suriyeli mahpus Ali Veli'den 100 gündür haber alınmadığını, ailesini arayan kimliği belirsiz kişilerin Veli'nin babası karşılığında serbest bırakılacağını iddia ettiklerini ve daha sonra Veli'ye işkence yapıldığına dair görüntüler gönderdiklerini açıkladı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

18 Haziran: Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, kısa bir süre önce verdiği bir röportajda İslam ve Hazreti Muhammed ile ilgili sözleri "hakaret" içerdiği gerekçesiyle eleştirilere neden olan popüler bir YouTuber hakkında yakalama kararı çıkarıldığını açıkladı.

22 Haziran: Bir Türk mahkemesi, tehdit, şantaj, rüşvet ve madde bağımlılığı gibi bir dizi iddianın ardından görevden alınan Hakime Gül A. hakkındaki haberlere erişimi, haberlerin "objektif olmayan ve suçlayıcı" bir dil içerdiği gerekçesiyle engelledi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

18 Haziran: Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi'nin (AKPM) Türkiye'nin yükümlülük ve taahhütlerinin izlenmesinden sorumlu eş raportörlerinden Stefan Schennach, ülkeye gerçekleştirdiği inceleme ziyaretinin ardından Türk makamlarına bir kez daha Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarını uygulama çağrısında bulundu.

18 Haziran: Aralarında yazar, sanatçı ve gazetecilerin de bulunduğu 115 kişilik bir grup, Hakkari'ye 'kayyum' atanması kararını kınayan ortak bir yazılı açıklama yayınladı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

19 Haziran: 2023 yılında toplam 781 kişi işkence ve kötü muamele gördüğü iddiasıyla kendisi veya bir yakını için Türkiye İnsan Hakları Vakfı'ndan (TİHV) yardım talep etti.

18 Haziran: Türkiye'nin kuzeybatısındaki bir cezaevinde tutulan 63 yaşındaki Muharrem Cankılıç'ın ziyaretçilerine, yetkililerin sağlık sorunlarının ciddiyetini kabul etmemesi nedeniyle parmaklıklar ardında ölmeyi beklediğini söylediği bildirildi.

22 Haziran: Diyarbakır ve Mardin'de 20 Haziran'da meydana gelen yangında hayatını kaybedenler için 22 Haziran'da taziye ziyaretinde bulunan Vali Ali İhsan Su'nun yangını "anız yakmaya" bağlayan yorumu köylülerin büyük tepkisine yol açtı ve valilik korumalarının S.Ç. adlı bir genci darp ederek telefonuyla kaydettiği görüntüleri sildiği bir tartışmaya neden oldu.

ULUS ÖTESİ BASKI

20 Haziran: Alman İçişleri Bakanlığı'nın bir raporuna göre, Gülen hareketi mensupları ve yasadışı Kürdistan İşçi Partisi (PKK) destekçileri Almanya'daki Türk istihbarat ajanlarının başlıca hedefleri.

KADIN HAKLARI

19 Haziran: Bir kadın grubu, Diyarbakır ve Batman'da 'terör' soruşturmaları nedeniyle Kürt yanlısı partilerden seçilen belediye başkanlarının yerine atanan kayyumlar tarafından dağıtılan ve 'erkekler için kahvehanelere' dönüştürülen kadın kurumlarıyla ilgili endişelerini dile getirdi.

20 Haziran: Popüler bir transseksüel sosyal medya kişiliği olan Mika Raun, Antalya'da erkek arkadaşının annesi ve kız kardeşinin önünde saldırıya uğradı ve LGBT hakları gruplarının kınamasına yol açtı; yaşadığı çilenin videolarını paylaştı ve polislin kendisine hastaneye kadar eşlik ettiğini açıkladı.